

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

10453

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula la declaració d'impacte ambiental sobre la modificació del pla de restauració de la pedrera Sa Taulera (núm. 516) ubicada a la parcel·la 263, polígon 13 del terme municipal de Petra (109A-2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 24 de setembre de 2024, i d'acord amb l'apartat 1 de l'article únic del Decret 5/2024, de 29 de maig, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i la disposició transitòria primera del Decret Llei 3/2024, de 24 de maig,

RESOLC FORMULAR:

La declaració d'impacte ambiental sobre a modificació del pla de restauració de la pedrera Sa Taulera (núm. 516) ubicada a la parcel·la 263, polígon 13 del terme municipal de Petra, en els termes següents:

D'acord amb l'article 13, punt 1, lletra e) del Decret Legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, qualsevol modificació de les característiques d'un projecte consignat en els apartats anteriors, quan aquesta modificació compleix els límits que estableix la normativa bàsica estatal d'avaluació ambiental, o l'annex 1 d'aquesta llei, ha de ser objecte d'avaluació d'impacte ambiental ordinària.

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" del Text Refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret Legislatiu 1/2020 de 28 d'agost.

Per tant, amb caràcter previ a la seva autorització administrativa, procedeix formular la seva declaració d'impacte ambiental, d'acord amb l'art. 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, juntament amb les prescripcions establertes per a l'avaluació d'impacte ambiental ordinària de l'article 21 del Decret Legislatiu 1/2020.

A més, l'article 12 de la Revisió del Pla Director Sectorial de Pedreres de les Illes Balears (aprovat per Decret 61/1999, de 28 de maig) estableix que els Plans de Restauració de les pedreres requereixen informe preceptiu i vinculant de la Comissió Balear de Medi Ambient, actualment Servei d'Assessorament Ambiental.

1. Informació del projecte

El promotor és Gabriel Rosselló Bauzá i l'òrgan substantiu la Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia. DG d'Indústria i Polígons Industrials. Servei de Mines.

L'àmbit del projecte s'ubica a la parcel·la 263, polígon 13 del terme municipal de Petra. S'accedeix des de la via de servei de la carretera Ma15 Palma-Capdepera, prenent el desviament núm. 44 Es Caparró, després de recórrer 1 km de distància. La superfície total autoritzada és de 26.503 m².

L'explotació Sa Taulera és un dret d'aprofitament de recurs miner de la secció A), els materials extrets han estat margues i calcàries d'edat Miocè inferior/mitjà – Oligocè. Disposa de pla de restauració aprovat a l'any 2005 que planteja una recuperació de la cota dels terrenys afectats mitjançant l'aportació del material de la pròpia pedrera (estèril) i de material extern com són terres i pedres procedents d'excavacions i desmunts, estimant un total de 79.200 m³ i un ús agrícola final. La manca de material de rebliment ha impossibilitat el compliment dels terminis de restauració previstos pel juny de 2020, de manera que el buit excavat es troba actualment anegat d'aigües procedents d'escorrentia superficial i de pluja, atès el caràcter impermeable del recurs miner.

La modificació presentada preveu substituir el rebliment a cota pel manteniment de la llacuna actual desconnectada, a priori, de l'aquífer subterrani i que s'adapta perfectament a l'entorn en el que es localitza, ja que als voltants hi ha inventariades, al pla hidrològic vigent, diverses zones humides artificials corresponents a antigues explotacions mineres inundades.





Les actuacions associades a la modificació del pla de restauració són:

- Retirada d'impropis com fusta, plàstic i metalls
- Preparació dels marges dels talussos no revegetats (flancs nord i oest).
- Execució de les plantacions en l'època d'octubre-febrer i a base d'espècies arbustives i arbòries tipus ullastre (*Olea europaea* var. *Silvestris*), mates (*Pistacia lentiscus*) i tamarell (*Tamarix canariensis*), de l'ordre de 33 unitats de cada espècie.

La modificació planteja una única fase de restauració que es resumeix amb les dades de la taula següent:

Fase	Anys	Sup. Aut. (m ²)	Sup. Alterada (m ²)	Sup. Restituïda a cota. Ús agrícola (m ²)	Sup. Restituïda a cota. Ús energètic (m ²)	Làmina aigua (m ²)
1	1	26.503,10	26.503,10	17.873,10	950,00	7.680,00
TOTAL	1	26.503,10	26.503,10	17.873,10	950,00	7.680,00

No es preveuen instal·lacions, edificacions, serveis auxiliars, ni maquinaria pesada. El subministrament d'aigua pel reg de les plantacions serà mitjançant camió. Tampoc es preveu la generació d'aigües residuals (industrials ni sanitàries) ni de residus diferents als assimilables a urbans (plàstics, fusta i metall).

El pressupost total per a la restauració (modificació) s'estima en 3.690,49 €.

2. Elements significatius de l'entorn del projecte

La superfície objecte de projecte s'ubica íntegrament en sòl rústic general (SRG) segons el Pla Territorial de Mallorca i en zona d'interès miner (ZIM) d'acord amb el Pla Director Sectorial de Pedreres. La zona sud de l'autorització s'inclou dins un àrea de protecció territorial (APT de carreteres).

L'autorització minera es localitza fora d'espais protegits per la Xarxa Natura 2000, d'espais de rellevància ambiental protegits per la Llei 5/2005, de 26 de maig o d'espais naturals protegits per la Llei 1/1991, de 30 de gener. No està afectada per àrees de prevenció de riscos (erosió, esclavissament, incendi o inundació).

Pel que fa al patrimoni, a l'entorn del projecte es localitza un bé d'interès cultural (BIC) corresponent al jaciment arqueològic Es Caparó.

Respecte a les aigües, l'antiga explotació inundada no està inclosa dins l'inventari de zones humides de les Illes Balears. Es localitza damunt l'àmbit de la massa d'aigua subterrània 1818M4: Justaní, caracteritzada per trobar-se en mal estat segons el Pla Hidrològic vigent (Reial Decret 49/2023, de 24 de gener corresponent a la revisió de 3er cicle 2022-2027) i està fora dels perímetres de protecció de captacions de proveïment a població. La vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers de la zona es considera moderada.

3. Estudi d'impacte ambiental

Les alternatives de restauració valorades han estat:

- Alternativa 0. Manteniment d'estat actual sense accions complementàries.
- Alternativa 1. Rebliment a cota del buit miner.
- Alternativa 2 (seleccionada). Rebliment parcial i conservació de la llacuna.

La justificació de l'alternativa seleccionada està suportada per la ràpida recuperació de l'entorn miner degradat i la conservació del nou hàbitat que s'ha originat arran de la interrupció de l'explotació, en el que prolifera una vegetació característica d'ecosistemes de zones humides (canyís i tamarell).

L'estudi inclou inventari ambiental que caracteritza l'entorn del projecte des del punt de vista del medi abiòtic, biòtic, socioeconòmic i cultural. A l'entorn més proper destaquen els usos agrícoles i ramaders així com l'existència de nombroses explotacions mineres reconvertides en zones humides artificials i catalogades dins el Pla Hidrològic vigent. Des del punt de vista de la vegetació, l'àmbit del projecte està caracteritzat per l'existència d'espècies pròpies de zones humides com són el jonc, el canyet (*Phragmites australis*), la canya (*Arundo donax*) i el tamarell (*Tamarix canariensis*). En relació a la fauna, és comú la presència d'ericons, perdius i conills així com aus que acudeixen a zones humides com són els ànecs i els agrons blancs.

La identificació, caracterització i valoració d'impactes es realitza tant per a l'alternativa 1 com per a la 2. Presentant la primera un major nombre d'impactes negatius com a resultat de les emissions atmosfèriques derivades de les actuacions relacionades amb el moviment de



terres i la circulació de maquinaria pesada, totes dues associades a la recuperació de la cota original. Pel que respecta a l'estabilitat front a possibles esllavissaments, en el cas de l'alternativa 1 s'aconseguiria amb el rebliment complet mentre que en el cas de l'alternativa 2 aquesta és patent ja que no s'han registrat noves inestabilitats des de l'any 2005 com a conseqüència de les obres de la carretera Ma-15.

Es plantegen mesures correctores dels possibles impactes negatius relacionades amb: el reg puntual de pistes, la limitació de la velocitat, el seguiment en els nivells d'acumulació de pols en els voltants o el correcte manteniment periòdic dels vehicles associats.

A l'estudi d'incidència sobre el consum energètic i la vulnerabilitat damunt el canvi climàtic s'estima que les emissions directes de CO₂ derivades del consum de combustible (gasoil) seran de l'ordre de 91,30 Kg/projecte i es consideren mínimes, a més a més la recuperació de la vegetació en forma palustre, matoll i arborescent farà que el projecte funcioni com a embornal de CO₂.

Finalment i des del punt de vista paisatgístic, l'annex d'incidència paisatgística analitza la conca visual de l'activitat respecte diferents punts d'observació identificats en un radi de 5 km, de manera que la visibilitat global del projecte sobre la conca analitzada representa un àrea de 1.738 m² que representa un 2% del total. La possible incidència paisatgística derivada del contrast del relleu i del color amb l'entorn, es considera compensada amb la restauració projectada ja que es tracta d'integrar en el medi agrícola una superfície excavada que ha estat parcialment reblida de material i finalment inundada a mode de bassa d'aigua en el medi natural.

4. Resum del procés d'avaluació

4.1 Tramitació

El projecte està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" del Text Refós de la llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret Legislatiu 1/2020 de 28 d'agost.

4.2 Fase d'informació pública i de consultes

Al BOIB núm. 78, de data 13 de juny de 2023, es publica la informació sobre l'estudi d'impacte ambiental i modificació del pla de restauració de la pedrera Sa Taulera de Petra amb núm. 516 que forma part de la parcel·la 263, polígon 13 del TM de Petra.

Durant l'exposició pública s'han consultat les següents Administracions afectades:

- Ajuntament de Petra
- Consell Insular de Mallorca. Servei d'Explotació i Conservació, Departament de Territori i Infraestructures i Servei de Patrimoni Històric.
- DG d'Energia i Canvi Climàtic. Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera.
- DG d'Espais Naturals i Biodiversitat. Servei de Protecció d'Espècies, Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl, Servei de Planificació al Medi Natural, Servei de Xarxa Natura i Servei d'Espais Naturals.
- DG de Residus i Educació Ambiental. Servei de Residus i Sòls Contaminats.
- DG de Salut Pública i Participació. Servei de Salut Ambiental.
- DG de Recursos Hídrics. Servei d'Aigües Subterrànies, Domini Públic Hidràulic i Servei d'Estudis i Planificació.

L'òrgan substantiu va indicar que, a data 4 de juny de 2024, no es té constància de la presentació d'al·legacions durant el tràmit d'informació pública.

A la data del present informe, consten a l'expedient els informes emesos per les següents administracions afectades:

a) El Servei de Patrimoni Històric del Consell de Mallorca, en data 28 de juny de 2023, informa respecte a la inexistència d'elements patrimonials protegits a la zona d'actuació del projecte.

b) El Servei d'Explotació i Conservació del Consell de Mallorca, en data 13 de juliol de 2023, informa:

- *Favorablement les activitats pròpies de restauració de la pedrera dins la zona de protecció i fora de domini públic viari, per considerar-se "per l'adequació del terreny per a l'explotació agrícola o d'altres similars que siguin admissibles". Part del perímetre autoritzat del pla de restauració és dins la zona de domini públic viari encara que les obres previstes no són dins d'aquesta zona.*

- *Prèviament a l'inici de les obres hauran de recaptar la pertinent autorització del Departament de Mobilitat i Infraestructures.*

c) El Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera, en data 27 de juny de 2023 informa el següent:

La pedrera Sa Taulera de Petra no disposa d'autorització APCA ni tampoc ha realitzat la comunicació com APCA del grup C. Per



tant dependent de la seva capacitat de manipulació de materials pulverulents haurà de sol·licitar la perceptiva autorització administrativa o realitzar la comunicació de la seva activitat. En cas que la instal·lació presenti una capacitat de manipulació de material pulverulent inferior a 200t/dia no hi ha obligació administrativa si bé la titular de la pedrera ha de complir amb les obligacions generals de la Llei 34/2007 que són:

- *Posar en coneixement immediat de l'òrgan autonòmic competent, que és la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic, i adoptar, sense demora i sense necessitat de cap requeriment, les mesures preventives necessàries quan hi hagi una amenaça imminent de dany significatiu per contaminació atmosfèrica procedent de la instal·lació del titular.*
- *Adoptar sense demora i sense necessitat de cap requeriment i posar en coneixement immediat de l'òrgan autonòmic competent les mesures d'evitació de nous danys quan s'hagi causat una contaminació atmosfèrica a la instal·lació del titular que hagi produït un dany per a la seguretat o la salut de les persones i per al medi ambient.*
- *Complir els requisits tècnics que li siguin aplicables conforme estableixi la normativa i, en tot cas, salvaguardant la salut humana i el medi ambient.*
- *Facilitar la informació que els sol·licitin les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències.*
- *Facilitar els actes d'inspecció i de comprovació que porti a terme la comunitat autònoma competent, en els termes i amb les garanties que estableixi la legislació vigent*

d) El Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl, en data 21 de setembre de 2023, informa el següent:

En relació a la prevenció contra incendis forestals:

Sense cap inconvenient o consideració específica en relació al risc d'incendi forestal, tot i que en qualsevol cas, durant la realització de la explotació caldrà complir el Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal, especialment pel que fa a les mesures de prevenció durant l'època de perill d'incendi forestal i les accions conjunturals de prevenció (art. 8 2.c).

En relació a la gestió forestal:

En la fase de restauració introduir només espècies autòctones. Evitar espècies invasores que estiguin catalogades en el Real Decreto 630/2013, de 2 de agosto

e) El Servei de Salut Ambiental en data 3 de juliol de 2023, informa favorablement el projecte condicionat al compliment de les mesures preventives i correctives establertes a la documentació de referència.

No s'han realitzat consultes transfrontereres al no considerar-se necessari.

5. Consideracions tècniques

1. L'execució de la modificació del pla de restauració no suposa cap actuació relacionada amb el moviment i dipòsit de volums de terres o d'altres materials susceptibles de rebliment, motiu pel qual, l'impacte ambiental produït per l'emissió de pols i partícules es considera mínim. De la mateixa manera, l'impacte derivat de la generació de renou serà puntual i limitat.
2. El rebliment parcial, dut a terme en el flanc est a mode de terraplè, ha estat a partir de material procedent d'excavacions diverses. A l'hora de valorar els riscos d'esllavissament derivats de l'activitat, es justifica que aquests resulten poc probables atès que el terraplè s'ha format tenint en compte l'angle de repòs del material que el conforma. No obstant l'anterior, respecte de l'estabilitat dels antics fronts d'explotació ubicats al nord, sud i oest no consta cap justificació tècnica, únicament s'ha indicat la poca probabilitat d'ocurrència d'esllavissaments associats.
3. D'acord amb l'estudi hidrogeològic aportat, la presència d'aigua a l'interior de l'explotació és conseqüència del drenatge superficial i l'aport de les pluges ja que l'aquífer subjacent no ha estat interceptat per l'explotació. Segons la planimetria aportada la plaça de l'explotació se situa a cota 43,00 m, la làmina d'aigua a cota 51,30 m i la superfície del terreny a cota 53,50 m.

De les dades que consten a la DG de RRHH, la consulta d'estudis tècnics elaborats a explotacions de la zona i les observacions de l'històric d'imatges de la IDEIB, s'extreu que:

- a) A l'àmbit de l'explotació hi ha dos aquífers: un superficial o lliure amb el nivell freàtic entre 2 i 10 metres de profunditat i un aquífer profund o confinat amb cota absoluta del nivell d'aigua a 40 m.s.n.m (nivell piezomètric). L'aquífer profund, constituït per calcàries del Juràssic, està confinat a sostre per un nivell impermeable de margues turbídiques i per les argiles morades (color vi negre), localment emprades en la indústria ceràmica.
- b) En antigues explotacions de la zona s'ha observat que, des de l'any 2006 i fins al 2021, el nivell de la làmina d'aigua en el seu interior ha romàs constant (entre cotes 43 i 49 m), motiu pel qual es considera que el seu origen no podria ser per l'acumulació



d'aigua de pluja si no que resultaria més probable d'haver interceptat o alliberat, durant les tasques extractives, l'aquífer profund.

4. De la presència puntual d'espècies invasores dins el perímetre de l'explotació, cal tenir en compte que el RD 630/2013 que regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores inclou l'espècie *Arundo donax* dins l'àmbit d'aplicació de les Canàries. No obstant, la Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa (UICN) la va considerar com una de les 100 espècies més perilloses tenint en compte la seva capacitat invasora i d'alteració dels hàbitats que colonitza. A l'estudi d'impacte ambiental es troben a faltar mesures correctores relacionades amb l'eliminació d'aquests exemplars d'espècies invasores i la seva substitució per altres de caràcter autòcton com el canyet (*Phragmites australis*).

5. La modificació del pla de restauració amb la finalitat de condicionar la llacuna artificial existent, suposa impactes ambientals positius des del punt de vista del medi biòtic, atès que es manté la zona humida i els seus hàbitats associats i des del punt de vista paisatgístic, ja que l'antiga explotació s'emmarca en un enclavament d'antigues explotacions d'argila, actualment inundades i moltes catalogades com a zones humides dins el Pla hidrològic vigent.

Respecte l'anterior cal tenir en compte que el Reial Decret Legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel que s'aprova el text refós de la Llei d'Aigües (TRLA) defineix les zones humides (art. 111.1) com:

"Las zonas pantanosas o encharcadizas, incluso las creadas artificialmente, tendrán la consideración de zonas húmedas".

L'esmentat article al punt 4 estableix que:

"Los Organismos de cuenca y la Administración ambiental competente coordinarán sus actuaciones para la conservación, la protección eficaz, la gestión sostenible y la recuperación de las zonas húmedas, especialmente de aquellas que posean un interés natural o paisajístico".

6. Conclusions

Primer. Per tot l'anterior, es formula la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització de **la modificació del pla de restauració de la pedrera Sa Taulera (núm. 516), parcel·la 263, polígon 13, T.M. Petra**, atès que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que es compleixin les mesures previstes a l'estudi d'impacte ambiental signat en desembre de 2022 per Pablo Sirgo Granda (enginyer de mines) i en maig de 2023 per Julià Caldés Bauzá (enginyer tècnic de mines) i els condicionants següents:

1. Abans d'iniciar les actuacions de condicionament i revegetació s'haurà de:

- a) Justificar tècnicament l'estabilitat geotècnica dels antics fronts d'explotació.
- b) Eliminar els exemplars de l'espècie exòtica invasora *Arundo donax* existents dins l'àmbit autoritzat.

2. S'haurà de verificar que les espècies autòctones previstes al pla de restauració estiguin produïdes en viviers locals a partir d'ecotips i varietats pròpies de l'illa.

3. No es podran emprar espècies catalogades en el Real Decreto 630/2013, de 2 de agosto, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores.

4. S'haurà d'incloure dins el pla de vigilància ambiental el control i seguiment d'espècies invasores així com la implantació de mesures correctores destinades a la seva eliminació en el cas de que siguin detectades.

Es recorda que:

1. En base al que estableix l'article 52.2 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, s'haurà d'informar al Servei d'Assessorament Ambiental respecte a la finalització de la fase de restauració projectada a fi de realitzar les comprovacions que es consideren necessàries per tal de verificar el compliment del condicionat de la DIA.

2. Prèviament a l'inici de les obres s'haurà de recaptar la pertinent autorització del Departament de Mobilitat i Infraestructures.

Segon. Es publicarà la present declaració d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental.

Tercer. La declaració d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'autorització del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.



Quart. La declaració d'impacte ambiental no serà objecte de cap recurs, sense perjudici del que, si és el cas, escaigui en via administrativa o judicial davant de l'acte d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 41.4 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

Sisè. Segons la disposició transitòria primera del Decret llei 3/2024, de 24 de maig, de mesures urgents de simplificació i racionalització administratives de les administracions públiques de les Illes Balears, els efectes de la supressió de la comissió de Medi Ambient de les Illes Balears es produiran a partir del dia 29 de maig de 2024 i els procediments d'avaluació que s'hagin iniciat abans de la data esmentada s'han de resoldre per la direcció general competent, sense que sigui necessari el dictamen dels comitès tècnics.

(Signat electrònicament: 16 d'octubre de 2024)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Maria Paz Andrade Barberá

<https://www.caib.es/eboibfront/pdf/ca/2024/137/1173774>

